

Dkt. Wendy L. Widder, Daniel, Kipindi cha 7, Danieli 4, Mfalme Mnyenyekevu na Nguvu Iliyorejeshwa ya Mungu

© 2024 Wendy Widder na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Wendy Witter na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Danieli. Hii ni kipindi cha 7, Danieli 4, Mfalme Aliyenyenyekezwa na Nguvu za Mungu Zilizorejeshwa.

Katika hotuba hii, tunaangalia Danieli nne, na kichwa nilicho nacho cha hotuba hii ni Mfalme Aliyenyenyekezwa na Nguvu za Mungu Zilizorejeshwa.

Hilo litaleta tofauti na sura inayofuata, ambayo pia inamhusu mfalme mnyenyekevu, lakini Mungu harejeshi nguvu zake katika sura hiyo. Kwa hivyo, tutakapofika sura ya tano, tutarudi na kuangalia sura ya nne tena. Danieli wa nne, anarchi-asm, kwa kweli ninapaswa kuacha hili ubaoni.

Hii ndiyo ndoto ya sanamu; tuna falme nne za kidunia, na hii ndiyo maono ya wanyama wanne. Sura ya tatu, Shadraka, Meshaki, na Abednego. Sura ya sita, Danieli na simba.

Sura ya nne, tulipo sasa hivi, ni Nebukadneza ana ndoto ya pili, inahusu mti. Sura ya tano itakuwa kinyume chake. Hii ni ndoto yake ya pili katika kitabu na ni ya tatu, itakuwa ni kukutana kwake kwa muujiza wa tatu na Mungu wa Israeli.

Kwa njia nyingi, ina mpango sawa na ndoto yake ya awali. Katika ndoto ya awali, aliota ndoto yenye kusumbua, na alitaka kujua maana yake, kwa hivyo aliwaita wataalamu wake. Hawakuweza kusaidia, kwa hivyo aliwahukumu kifo, kisha Danieli akaingia na kumpa ndoto na tafsiri yake. Kwa hivyo ndivyo hadithi hiyo ilivyoenda.

Sura ya nne inafanana lakini lengo lake si drama hii kati ya mfalme na wataalamu wake. Katika sura ya nne anatusimulia kuhusu wakati alipoota ndoto yenye kusumbua na wataalamu wake hawakuweza kujizuia hivyo akamwita Danieli. Kwa hivyo ni lengo tofauti lakini kwa njia fulani ni hadithi ile ile ya msingi.

Pia inachukuliwa kuwa hadithi ya mahakamani, hasa mashindano ya mahakamani ambapo wataalamu wa mfalme hawawezi kusaidia na kisha mateka wa kigeni ambaye anaweza kusaidia na kuwazidi uwezo wake. Nitasoma sura hii katika sehemu na kuna sehemu tano tofauti. Kitu ambacho utakiona nikikujulisha au labda kama sitafanya hivyo ungekiona.

Sura hii ni ya kipekee kwa sababu kwa kweli inabadilishana katika sauti yake ya masimulizi. Kwa hivyo, sehemu mbili za kwanza ziko katika nafsi ya kwanza na ni sauti ya nafsi ya kwanza ya Nebukadreza. Mimi, Nebukadreza.

Kwa hivyo, Nebukadreza anazungumza. Anahutubia hadhira. Hiyo iko katika sehemu mbili za kwanza, au kwa kweli, naihesabu hiyo kama moja, na pia iko katika sehemu ya mwisho, kwa hivyo kitabu kinaanza na kuishia na simulizi hili la nafsi ya kwanza, na kisha katikati ni nafsi ya tatu.

Hatujui ni nani anayesimulia. Ni msimulizi huyu mwenye ujuzi wote. Tuna Nebukadneza akizungumza na kisha inabadilika karibu bila shida.

Lazima uwe unasikiliza ili utambue. Kwa hivyo, alisema au alifanya hivyo. Yeye, yeye, kisha anarudi kwa mimi mwishoni.

Kwa hivyo, sikiliza hilo tunapoendelea, nasi tutajadili umuhimu wa chaguo hilo la kifasihi. Sawa. Kwa hivyo, sura ya nne mstari wa kwanza hadi wa tatu na kisha tutaongeza maneno ya Nebukadreza baada ya kujadili haraka moja hadi tatu.

Mfalme Nebukadneza, kwa watu wote wa kabila, mataifa, na lugha zote, wanaokaa katika dunia yote, amani iongezeke kwenu. Ilinipendeza mimi kutangaza ishara na maajabu ambayo Mungu Aliye Juu amenitendea. Ishara zake ni kubwa kama nini!

Jinsi maajabu yake yalivyo makuu! Ufalme wake ni ufalme wa milele, na mamlaka yake hudumu kizazi baada ya kizazi. Huo ni ufunguzi mzuri kutoka kwa Nebukadreza, ambaye, katika sura iliyopita, alikuwa tayari kuwararua watu viungo vyote.

Huu ni wimbo wa sifa wa ajabu sana ulioandikwa na mfalme lakini umewekwa kama barua. Umewekwa kama waraka. Mstari wa kwanza, Mfalme Nebukadneza, kwa watu wote, mataifa, na lugha.

Kwa hivyo, hii inamtambulisha mzungumzaji na hadhira yake. Ni muundo wa kawaida wa barua za kifalme au kwa herufi zozote za Kiaramu za kipindi hiki. Una mwandishi, una hadhira, na kisha unapokea salamu hii.

Amani iongezeke kwenu. Ni kawaida sana katika herufi za Kiaramu. Anazungumzia ishara na maajabu haya ambayo Mungu Aliye Juu Zaidi amemtendea.

Sasa, kama wewe ni Myahudi wa Agano la Kale na unasoma hapa au unasikiliza na unasikia ishara na maajabu, jozi hiyo ya maneno ni muhimu sana. Ishara na maajabu ni jozi ya maneno ambayo karibu kila mara hutumika katika Agano la Kale kuhusiana na mapigo, mapigo ya tukio la Kutoka. Kwa hivyo, mapigo kumi.

Mungu alipokuwa akiwatoa watu wake kutoka Misri, alionyesha nguvu zake kwa Farao na Wamisri kupitia ishara na maajabu. Kwa hivyo, lugha hii ya Nebukadneza inakumbusha, angalau kwa hadhira yake ya Kiyahudi, Kutoka na ukweli kwamba Mungu ambaye alifanya mambo hayo ya kushangaza kabla ya Farao kujifunua inaonekana sasa amefanya mambo ya kushangaza kabla ya Nebukadneza kujifunua. Nebukadneza ameona ishara na maajabu yake mwenyewe kutoka kwa Mungu.

Mungu wa Israeli bado yuko katika shughuli ya kujijulisha kwa watu kupitia ishara na maajabu katika sura hii. Sifa hii niliyoisoma hivi punde, jinsi ishara zake zilivyo kubwa, jinsi maajabu yake yalivyo makubwa, jinsi ufalme wake ulivyo ufalme wa milele, mamlaka yake yadumu kutoka kizazi hadi kizazi, ambayo kwa kweli yatapanuliwa mwishoni. Kwa hivyo tunasikia aina hii mara mbili.

Tuna hii—nitaiita tu sifa ya Mungu—sifa hii iliyotolewa na Nebukadreza kwa Mungu wa Israeli. Hivi ndivyo kitabu, sura, kinavyoanza. Na sura inafungwa na sifa kama hiyo ya Mungu ya Nebukadreza. Anairudia, na anaipanua kidogo.

Kwa hivyo, sura hii nzima imefunikwa, tunaiita hii ni ujumuishaji, na imefunikwa na mada hii ya ukuu wa Mungu, ufalme wa milele wa Mungu, utawala wake wa milele, na hiyo inatusaidia kuzingatia hasa hoja ya Nebukadreza ni nini. Je, lengo la sura hiyo ni nini? Nebukadreza atasisitiza jinsi ufalme wa Mungu ulivyo wa milele. Kwa hivyo, basi Nebukadreza anaendelea kuzungumza, na katika sehemu hii, atasimulia ndoto aliyooota, uzoefu, na ishara na maajabu ambayo Mungu alimfanyia.

Hii ni mistari ya 4 hadi 15, hapana pole, 4 hadi 18.

4^b Mimi, Nebukadreza, nilikuwa nimestarehe nyumbani mwangu na kufanikiwa katika jumba langu la kifalme. **5** Niliota ndoto iliyonitia hofu. Nilipokuwa nimelala kitandani mawazo na maono ya kichwa changu yalinitia hofu . Kwa hiyo nilitoa amri kwamba wenye hekima wote wa Babeli waletwe mbele yangu, ili wanijulishe tafsiri ya ndoto hiyo . **Ndipo waganga, na wachawi, na Wakaldayo, na wanajimu, wakaingia, nami nikawaambia ndoto ile, lakini hawakuweza kunijulisha tafsiri yake.** Mwishowe Danieli akaingia mbele yangu—aliyeitwa Belteshaza kwa jina la mungu wangu, na ambaye roho ya miungu watakatifu imo ndani yake —nikamwambia ndoto hiyo, nikisema, **9 “Ee Belteshaza, mkuu wa wachawi, kwa sababu najua ya kuwa roho ya miungu watakatifu imo ndani yako, na ya kuwa hakuna siri iliyo ngumu kwako , niambie maono ya ndoto^{yangu} niliyoiona na tafsiri yake.** Maono ya kichwa changu nilipokuwa nimelala kitandani yalikuwa haya: Niliona, na tazama, mti katikati ya nchi, urefu wake ulikuwa mkubwa . **Mti huo ukakua, ukawa na** nguvu, na kilele chake kikafika mbinguni, na kikaonekana hata mwisho wa dunia nzima. Majani yake yalikuwa mazuri, na matunda yake yalikuwa mengi, na ndani yake mlikuwa na chakula cha wote. Wanyama wa porini walipata kivuli chini yake, na ndege wa angani

walika katika matawi yake, na kila kitu chenye mwili kilipewa chakula kutokana nayo.

13 “Nikaona katika maono ya kichwa changu nilipokuwa nimelala kitandani, na tazama, mlinzi, mtakatifu, alishuka kutoka mbinguni. **14** Akapiga kelele kwa sauti kubwa, akasema hivi: ‘Kateni mti, kateni matawi yake, ng’oeni majani yake, na tawanye matunda yake. Wanyama na wakimbie chini yake na ndege kutoka matawi yake.’ Lakini kiacheni kisiki cha mizizi yake ardhini, kimefungwa kwa pingu ya chuma na shaba, katikati ya majani mororo ya kondeni. Mwacheni aloweshwe kwa umande wa mbinguni. Sehemu yake iwe pamoja na wanyama katika majani ya nchi. **16** Akili yake ibadilishwe kutoka kwa mwanadamu, na apewe akili ya mnyama; na vipindi saba vya wakati vipite juu yake.

Loo, nadhani nilienda mbali sana.

Hapana, sikufanya hivyo. Subiri, hakikisha siendi mbali sana. Sawa, niko sawa.

17 Hukumu hii imetolewa kwa amri ya walinzi, na uamuzi umetolewa kwa neno la watakatifu, ili walio hai wajue ya kuwa Aliye Juu ndiye anayetawala ufalme wa wanadamu, naye humpa amtakaye, na kumweka juu yake aliye mnyonge zaidi kati ya wanadamu.’ **18** Mimi, Mfalme Nebukadneza, niliona ndoto hii. Nawe, Ee Belteshaza, uniambie tafsiri yake, kwa sababu wenye hekima wote wa ufalme wangu hawawezi kunijulisha tafsiri yake; lakini wewe waweza, kwa kuwa roho ya miungu watakatifu iko ndani yako.

Sawa, kwa hivyo huo ndio mwisho wa ripoti ya Nebukadneza kuhusu ndoto yake. Pia utakuwa mwisho wa sehemu hii ya nafsi ya kwanza. Kwa hivyo, msingi wa kile mfalme anachopitia ni kwamba anastawi.

Yuko katika kilele cha utawala wake, sivyo? Yuko raha, kwa hivyo hayuko vitani, anastarehe nyumbani kwangu na anafanikiwa katika jumba langu la kifalme. Tunaweza kusema kwamba amefikia kuwa kichwa cha dhahabu. Kwa hivyo, katika sura ya pili, Danieli alikuwa amemwambia mfalme huyu mchanga kwamba ilikuwa mwaka wake wa pili tu, kwamba alikuwa kichwa cha dhahabu, kwamba angekuwa mkuu na kuwa na mamlaka na mambo haya yote.

Katika sura ya nne, inaonekana kama amefika. Hana tishio lolote. Yeye ndiye kichwa cha dhahabu.

Na kisha ndoto hii inabadilisha yote hayo, ndoto hii yenye kusumbua. Sasa kumbuka kwamba ndoto katika Mashariki ya Karibu ya kale, hasa kama wewe ni mfalme, zinaweza kuwa sababu ya kusumbuliwa. Unahitaji kujua ni ujumbe gani miungu inakutumia.

Walifanya kazi kupitia ndoto mara nyingi. Lazima aelewe hili. Hili ni muhimu.

Kwa hiyo tena, anawaita maafisa wake wa mahakama. Hawawezi kumsaidia. Kwa hiyo Danieli anakuja.

Hakuna ubishi kwa sababu anajua kwamba Danieli anaweza kujibu. Ona kwamba Nebukadneza anaonekana kutambua kwamba uwezo wa Danieli wa kutafsiri ndoto yake si kwa sababu ya ujuzi wake wa kitaaluma bali sababu ya kuweza kuitafsiri ni kwa sababu roho ya miungu watakatifu ilikuwa ndani yake. Nebukadneza anaweza asijue uhusiano wa Danieli na Mungu haswa, lakini anajua Danieli ana kitu ambacho wataalamu wake hawajui.

Danieli ana uhusiano fulani na ulimwengu wa kimungu ambao wataalamu wake hawana. Tunapoendelea katika sura hii, tutamsikia Danieli akimrudia mfalme kile alichokiona, kisha atakitafsiri. Ni jambo la kawaida sana.

Unasikia ripoti ya ndoto, na kisha tafsiri mara nyingi hurejelea ripoti na tafsiri. Kwa hivyo, Danieli atarudia mengi ya yale ambayo mfalme ameyasema, lakini kutakuwa na tofauti chache. Hilo ni jambo la kuvutia sana kuhusu sura hii.

Tuna ripoti ya mfalme kuhusu ndoto yake; kisha tuna mazoezi ya Danieli ya kile mfalme alichokiona na tafsiri ya Danieli. Na ukiweka vyote hivyo kando kando, nami nimefanya hivyo, ni kazi nyingi, kwa hivyo sikupendekezi ufanye hivyo isipokuwa una muda mwingi. Ukiweka vyote hivyo kando kando na kulinganisha jinsi simulizi au jinsi maelezo yanavyobadilika, wakati mwingine unaweza kupata aina fulani ya mambo ya kuvutia.

Kwa hivyo, katika kile ambacho Nebukadreza ameripoti, anasema mambo matatu ambayo Danieli hatasema kwa njia ile ile. Na jinsi Nebukadreza anavyosema yanaweza kupendekeza kile kilicho muhimu kwake, mambo ambayo aliyazingatia. Kwa hivyo, Nebukadreza anazungumzia kuhusu mti kuwa katikati ya dunia.

Ni kama kitovu cha kila kitu, sivyo? Danieli hatarudia hilo. Tutazungumzia hilo tutakapomfikia Danieli, lakini ndivyo mfalme anavyosema. Pia anazungumzia jinsi urefu wa mti ulivyokuwa mkubwa.

Na pia anasema kwamba kutokana na mti huu viumbe vyote vilivyo hai vilikuwa vikirutubishwa, au kila kitu kilikuwa kikilishwa kutokana na mti huu. Kwa hivyo, kumbuka hayo. Tutarudi kwao tutakapofikia ripoti ya Danieli.

Wazo hili la mti huu wa ulimwengu unaowanufaisha wakazi wote wa dunia si la kipekee katika Danieli 4. Kwa hivyo, katika Mashariki ya Karibu ya kale, hii ni motifu ya kawaida ya mti huu wa ulimwengu, na mara nyingi huwakilisha mfalme. Wafalme ndio waliopaswa kuwapa wakazi wa ufalme wao riziki. Akijua hilo na kujua

kinachoonekana kuwa wazi katika ndoto ya mfalme, namaanisha, anaona mti huu mzuri.

Inakatwa na kuharibiwa, na anaishia kuwa mnyama. Ungefikiri anaweza kuwa na wazo zuri la maana ya ndoto hiyo. Labda sivyo.

Inaonekana kama taswira si ya kufichika sana. Inanyoosha mawazo kufikiria kwamba hakuwa na wazo lolote kuhusu ndoto hii. Sikiliza aina kama hiyo ya uzoefu wa mti katika Ezeieli kwa sababu ninahakikisha kwamba hadhira ya awali ya Danieli iliposikia ndoto ya mfalme, labda hili ni jambo walilofikiria, marejeleo mengine ya mti mkubwa.

Hii ni Ezeieli 31, 3 hadi 14. Kwa hivyo, Ezeieli anasema, katika mwaka wa 11, mwezi wa tatu, siku ya kwanza ya mwezi, neno la Bwana likanijia. Mwanadamu, mwambie Farao, mfalme wa Misri, na umati wake, Wewe unafanana na nani katika ukuu wako? Tazama, Ashuru ilikuwa mwerezi huko Lebanoni, wenye matawi mazuri na kivuli cha msitu, na urefu wake mrefu, kilele chake kati ya mawingu.

Maji yalimlisha, na vilindi vikafanya uwe mrefu, vikafanya mito yake itiririke kuzunguka mahali ulipopandwa, vikapeleka vijito vyake kwenye miti yote ya shambani. Uliinuka juu kuliko miti yote ya shambani; matawi yake yakakua, na matawi yake yakawa marefu, kutokana na maji mengi katika matawi yake. Ndege wote wa angani walifanya viota vyao katika matawi yake, na chini ya matawi yake, wanyama wote wa shambani wakazaa watoto wao.

Chini ya kivuli chake walikaa mataifa yote makubwa. Ulikuwa mzuri kwa ukuu wake, na kwa urefu wa matawi yake, maana mizizi yake ilishuka hadi kwenye maji mengi. Mierezi katika bustani ya Mungu haikuweza kushindana nao, wala miti ya misonobari haikuwa sawa na matawi yake.

Wala miti ya kawaida haikuwa kama matawi yake. Hakuna mti katika bustani ya Mungu uliokuwa mzuri kama huo. Niliufanya mzuri kwa wingi wa matawi yake.

Miti yote ya Edeni iliihusudu, nayo ilikuwa katika bustani ya Mungu. Mti mzuri sana, sanamu ya Ashuru. Naam, mambo mazuri hayapatikani kwa mti huu.

Kwa hivyo, unabii unaendelea. Kwa hivyo, Bwana Mungu asema hivi, kwa sababu iliinuka juu na kuweka kilele chake kati ya mawingu, na moyo wake ulikuwa na kiburi, nitautia mkononi mwa mmoja wa mataifa hodari; hakika atautendea kadiri ya uovu wake.

Nimeutupa nje. Wageni wameukata na kuuacha. Na unaendelea.

Sauti inayofanana sana na ndoto ya Nebukadneza. Sasa, Nebukadneza asingemjua Ezekieli. Hangejua ndoto hii pengine.

Lakini nina uhakika kabisa kwamba wasikilizaji wa Kitabu cha Danieli wangejua, oh subiri, tunajua kinachotokea kwa miti mikubwa. Hili si jambo zuri. Hili halionyeshi mema kwa yule aliyeota ndoto hii.

Tuna mjumbe huyu; mtakatifu huyu anazungumzia kushuka. Yaani, kiumbe wa mbinguni, kiumbe kisicho cha kawaida, anashuka kutoka mbinguni. Tunapata maneno kadhaa katika kitabu cha Danieli kwa viumbe wa mbinguni.

Na mtakatifu ni mmoja wao. Mlinzi ni mwingine. Lugha hii ikawa ya kawaida sana katika fasihi ya Hekalu la Pili na fasihi ya mwisho wa dunia.

Tuna Kitabu cha Walinzi. Wanapowaita viumbe hawa watakatifu, hiyo si kauli ya kimaadili. Hawasemi kwamba wao ni wa kiroho katika maadili.

Badala yake, inazungumzia kwamba wanatoka katika ulimwengu wa ajabu. Wao ni tofauti na wanadamu. Sawa, kwa hivyo hiyo ndiyo ndoto ya mfalme.

Na kisha Danieli atatafsiri. Na hii ni mistari ya 19 hadi 27. Ndipo Danieli, ambaye jina lake aliitwa Belteshaza, akafadhaika kwa muda, na mawazo yake yakamtia wasiwasi.

Mfalme akajibu akasema, sasa, kama hukugundua, acha nikuonyeshe tu; tulihama kutoka mtu wa kwanza hadi mtu wa tatu. Mfalme akajibu akasema, si mimi niliyemjibu na kusema . Mfalme akajibu akasema, Belteshaza, ndoto wala tafsiri yake isikuogopeshe.

Belteshaza akajibu, akasema, Bwana wangu, ndoto hii iwe kwa wale wanaokuchukia, na tafsiri yake iwe kwa adui zako. Mti uliouona, uliokua na kuwa na nguvu, hata kilele chake kikafika mbinguni, na kuonekana hata mwisho wa dunia nzima, ambao majani yake yalikuwa mazuri, na matunda yake mengi, na ambao ulikuwa chakula cha wote, ambao chini yake wanyama wa porini walipata kivuli, na katika matawi yake ndege wa angani walikaa, ni wewe, Ee mfalme, uliyekua na kuwa na nguvu. Ukuu wako umekua na kufika mbinguni, na mamlaka yako hadi miisho ya dunia.

Na kwa sababu mfalme aliona mlinzi, mtakatifu, akishuka kutoka mbinguni, akisema, Ukate mti na kuuharibu, lakini kiacheni kisiki cha mizizi yake ardhini, kimefungwa kwa pingu ya chuma na shaba katika majani mabichi ya kondeni, na kiloweshwe kwa umande wa mbinguni, na sehemu yake iwe pamoja na wanyama wa kondeni, hata vipindi saba vya wakati vipite juu yake. Hii ndiyo tafsiri, Ee mfalme. Ni amri ya Aliye Juu Zaidi , iliyomjia bwana wangu mfalme, ya kwamba utafukuzwa kutoka kati ya wanadamu, na makao yako yatakuwa pamoja na wanyama wa kondeni.

Utalazimishwa kula majani kama ng'ombe, nawe utalowa maji kwa umande wa mbinguni, na vipindi saba vya wakati vitapita juu yako, hata utakapojua ya kuwa Aliye juu ndiye anayetawala ufalme wa wanadamu, naye humpa amtakaye. Na kama ilivyoamriwa kuacha kisiki cha mizizi ya mti, ufalme wako utathibitishwa kwako tangu utakapojua ya kuwa mbingu ndizo zinazotawala. Kwa hiyo, Ee mfalme, shauri langu na likubalike kwako.

Acha dhambi zako kwa kutenda haki na maovu yako kwa kuwahurumia walioonewa, na labda utaweza kuongeza muda wa mafanikio yako. Kwa hivyo huo ndio mwisho wa kuzungumza kwa Danieli na hii inatupa simulizi la pili la ndoto ya mfalme, marudio yake ya Danieli, ambayo kwa kweli yanatualika kulinganisha na kutofautisha hizo mbili. Pia inatupa njia ya kupima maneno ya mfalme, kupima uhalali wa anachosema.

Nitarudi kwenye hilo baada ya dakika moja. Inashangaza kwamba katika sura hii Danieli anaposikia ndoto, anajua mara moja maana yake. Katika sura ya pili, haikuwa hivyo.

Kwanza kabisa, hakujua ndoto hiyo, lakini aliomba. Yeye na marafiki zake watatu walimwomba Mungu wa mbinguni awafunulie siri hiyo, naye akaijua. Lakini hapa, anaonekana kujua mara moja maana yake.

Inamsumbia. Anaonekana kutetemeka kwa sababu ya matokeo ya ndoto hii. Hata inazungumzia kuhusu yeye kuwa na wasiwasi.

Tafsiri zingine zitasema aliogopa. Baadhi ya watu wamependekeza kwamba labda aliogopa kuhusu uwezekano wa kumwambia mfalme maana ya ndoto hii. Je, kweli unataka kuwasilisha ujumbe huu kwa mfalme? Lakini sidhani kama hiyo inawezekana kwa sababu katika Mashariki ya Karibu ya kale, ndoto ilichukuliwa kuwa hatari mradi tu hujui ilimaanisha nini.

Kwa hivyo, ikiwa maana yake inabaki kuwa fumbo, basi ni hatari. Kwa hivyo, kwa Danieli kuingilia kati, ingawa ujumbe unaweza kuwa mbaya, huo sio ujumbe wake. Ni ujumbe kutoka kwa miungu.

Nadhani kwamba mwitikio wake kwa ndoto hii ni kwa sababu anatambua maana yake kwa mfalme. Unaelewa katika sura hii kwamba Nebukadreza ni tofauti kidogo. Katika sura mbili zilizopita, amekuwa mwendawazimu sana.

Katika sura hii, anaonekana kumpenda Danieli. Inaonekana kuna aina hii ya mapenzi kati yao wawili. Nadhani Danieli anasumbuliwa sana na ukweli kwamba hili litatokea kwa Nebukadreza.

Anasema ingekuwa kwa ajili ya adui zako, si wewe. Nashangaa kama, kutokana na jinsi Danieli alivyoelewa ndoto hiyo haraka, najua ana uwezo wa ajabu wa kufanya hivyo, lakini nashangaa kama wenye hekima walielewa ndoto hiyo pia. Nawe unasema, najua ulisema hawakuelewa.

Sikusema hawakusema. Mfalme alisema hawakusema. Mfalme ndiye aliyeripoti kwamba watu wake wenye hekima hawakuweza kumwambia jibu au hawakumwambia jibu.

Andiko halisemi kamwe kwamba wenye hekima hawakuweza kufanya hivyo. Mfalme anasema tu kwamba hawakufanya hivyo. Na mfalme labda alitafsiri hilo kama vile hawakuweza kufanya hivyo, lakini labda walielewa.

Sijui. Kama nilivyosema, inaonekana kama si ndoto ngumu kama ya mfano. Mti mkubwa.

Tunajua miti inawakilisha wafalme. Inakatwa. Hilo linaweza kuwa gumu kiasi gani? Kwa hivyo kuna maelezo ambayo labda hawangeyaelewa kabisa, lakini najiuliza tu kama hawangeweza, au hawangeyatafsiri.

Tena, tunasikia maoni ya Nebukadneza. Kwa hivyo, Danieli anapofadhaika, Nebukadneza anamtia moyo. Anasema, endelea.

Niambie. Huna jukumu la hili. Niambie inamaanisha nini.

Kwa hivyo Danieli anafanya hivi huku na huko. Anatoa tukio ambalo mfalme aliona na kutafsiri kila moja. Hebu tuzungumze kwa dakika chache kuhusu kile ambacho Danieli aliacha au kubadilisha kutoka kwa ripoti ya mfalme.

Kwa hivyo mfalme alikuwa amesema kwamba mti ulikuwa katikati ya ardhi na ulikuwa na urefu mkubwa. Danieli anachofanya ni kuthibitisha ukuu wa mti huo, lakini hasemi kwamba ulikuwa katikati ya ardhi. Hazungumzii kuhusu urefu wake mkubwa, hasa.

Huenda ikasema tu kwamba mfalme ana mtazamo wa juu zaidi kwake, labda. Mfalme pia alisema kwamba wenye mwili wote walilishwa na mti. Danieli anasema tu kwamba kulikuwa na chakula cha wote ndani ya mti.

Haisemi kwamba iliwasaidia. Tofauti kidogo tu. Lakini ukizingatia kile ambacho Danieli alimpendekeza Nebukadreza mwishoni mwa tafsiri, unapata wazo kwamba Nebukadreza hakuwa akiwahudumia watu wake kadri awezavyo.

Maneno ya Danieli yalikuwa yapi? Kwa hiyo, Ee mfalme, shauri langu likubalike. Acha dhambi zako kwa kutenda haki, na maovu yako kwa kuwahurumia walioonewa. Kwa hiyo ndiyo, kuna chakula kwa wote.

Kuna upendeleo kwa yote katika Nebukadneza ndani ya uwezo wake. Lakini ukweli kwamba hakuwa akiutumia kama alivyowajibika ni sehemu ya hukumu hapa. Pia nadhani tunapaswa kusikia sura ya pili.

Tena, tafsiri hii ya ndoto katika sura ya pili, ambapo Nebukadneza alikuwa kichwa cha dhahabu, mfalme wa wafalme ambaye Mungu alikuwa amempa mamlaka na uwezo na nguvu na utukufu ili aweze kutawala wanadamu wote na wanyama wa kondeni na ndege wa angani. Hiyo ni kutoka sura ya pili. Lakini unasikia karibu kitu kile kile katika sura ya nne kama Danieli anavyomwambia: wewe ndiye mti.

Wewe ni mti mrefu na unaostawi wa uzima. Una mamlaka , na una jukumu la kuwatunza raia wako. Umekuwa mtukufu, kama vile ndoto hiyo ilivyotabiri.

Lakini Nebukadneza alikuwa amekosa lengo la ndoto hiyo ya kwanza kwamba kulikuwa na ufalme wenye nguvu zaidi, ufalme wa milele, na kwa kweli hakuwa mfalme mkuu zaidi. Hakutambua mamlaka yake na nguvu zake. Jambo lingine ambalo Danieli analiacha.

Danieli anazungumzia kitakachotokea kwa mti huu, na anachoacha ni ukweli kwamba mti huu, ambao wakati fulani unabadilika na kuwa mnyama hapa, ungekuwa kama mnyama wa porini, na ungekuwa na akili kama ya mnyama. Danieli harudii sehemu hiyo. Anasema tu, kata mti, uangamize, sehemu yake iwe pamoja na wanyama wa porini hadi nyakati saba zipite juu yake.

Wewe, Ee mfalme, utafukuzwa mbali na wanadamu, makao yako yatakuwa pamoja na wanyama wa porini; utakula majani.

Utalowa kwa umande wa mbinguni. Vipindi saba vya wakati vitapita juu yako. Harudii sehemu kuhusu mfalme kuwa na kichaa.

Sijui ni kwa nini hasa. Ninapenda kufikiri kwamba Danieli alijua mfalme alielewa hoja, na labda kwa kutorudia hilo kwake au kutofafanua maana yake, labda alimwachilia mfalme kidogo heshima yake. Nina uhakika mfalme alielewa maana yake Danieli alipotafsiri kila kitu kingine.

Danieli harudii. Ninakisia kwa sababu maandishi hayasemi hivyo, lakini tena, unapolinganisha jinsi mambo yanavyorudiwa, kuachwa, na kubadilishwa, kuna umuhimu fulani katika kutambua kilicho tofauti. Nadhani tunaweza kuona moyo wa Danieli hapa.

Tunajua anamjali mfalme. Anamsihi atubu ili adhabu hii isikufikie. Na kisha, mstari wa 28 hadi 33, bado tuko katika sehemu ya nafsi ya tatu.

Huu ndio utimilifu wa ndoto. Haya yote yalimpata Mfalme Nebukadneza. Mwishoni mwa miezi 12, alikuwa akitembea juu ya paa la jumba la kifalme la Babeli.

Mfalme akajibu, akasema, Je, huu si Babeli mkuu, nilioujenga kwa nguvu zangu kuu kama makao ya kifalme, na kwa utukufu wa enzi yangu? Maneno yalipokuwa bado kinywani mwa mfalme, sauti ikashuka kutoka mbinguni. Ee Mfalme Nebukadreza, kwako, imesemwa. Ufalme umeondoka kwako.

Utafukuzwa kutoka miongoni mwa wanadamu. Makao yako yatakuwa pamoja na wanyama wa kondeni, nawe utalazimishwa kula majani kama ng'ombe, na vipindi saba vya wakati vitapita juu yako, hata utakapojua ya kuwa Aliye Juu ndiye anayetawala ufalme wa wanadamu, naye humpa amtakaye. Mara moja, neno hilo likatimizwa dhidi ya Nebukadreza.

Alifukuzwa kutoka miongoni mwa wanadamu, akala majani kama ng'ombe. Mwili wake ulilowa maji kwa umande wa mbinguni, hata nywele zake zikakua kama manyoya ya tai, na kucha zake zikawa kama kucha za ndege. Kwa hivyo, huo ndio utimilifu.

Je, umegundua muda kati ya ndoto, tafsiri, na utimilifu wake? Mwishoni mwa miezi 12, Nebukadreza alikuwa akitembea juu ya paa la jumba la kifalme. Andiko halituambii kwa nini kulikuwa na muda wa miezi 12. Inaweza kumaanisha kwamba alitubu kwa muda au kwamba alifuata ushauri wa Danieli.

Inaweza kuwa ni onyesho tu la uvumilivu wa Mungu, uvumilivu wa Mungu, kwamba alimpa miezi 12 zaidi hadi hili litokee. Msimuliaji anatuonyesha wazi kwamba chanzo cha kutimizwa kwa ndoto hii ni kiburi cha Nebukadreza. Kwa hivyo, mawazo yake ya kujisifu juu ya mji huu mkubwa alioujenga.

Nguvu kuu, utukufu, enzi. Hayo ni maneno anayojichukulia mwenyewe. Hayo ni maneno yaliyohifadhiwa kwa ajili ya Mungu.

Mungu huwapa watawala wa kibinadamu kama apendavyo, lakini kujidai kuwa wao ni wake si sahihi. Ndoto hii hutimizwa mara tu inapoanza. Na kisha tuna maelezo haya ya kile Nebukadneza alichopitia.

Na kuna maneno ya kimatibabu ambayo yanaweza kuelezea aina hii ya ugonjwa wa akili, lakini hoja halisi si ya kimatibabu hapa. Hoja ni ya kitheolojia. Hii ni mabadiliko ya mfalme mkuu wa wakati huo kuwa mnyama wa hali ya chini, hata kiumbe asiye mwanadamu, kama matokeo ya kiburi chake na hukumu kwa kiburi chake.

Kuna mjadala mwingi, hapa kuna maelezo ya ziada, kuhusu uhalisia wa sura hii, kama matukio haya yalimtokea Nebukadneza kweli. Hakuna mengi katika kumbukumbu ambayo yangetuambia kwamba jambo kama hilo lilitokea nje ya kitabu cha Danieli. Mambo machache tunaweza kusema kuhusu hilo.

Kwanza kabisa, tuna taarifa chache sana kuhusu miaka ya baadaye ya Nebukadneza. Hakuna mengi hapo. Pili, huenda usitarajie kwamba angependa hili lijumuishwe katika kumbukumbu za historia.

Sijui. Ni jambo la aibu sana. Ingawa anajitokeza akitangaza utukufu wa Mungu, inaonyesha kwamba labda hajifikirii sana.

Kwa hivyo, sijui, lakini ni jambo la aibu. Pia, utawala wa mfalme haujaandikwa kwa undani, kwa hivyo hii sio lazima iwe aina ya kitu ambacho angehifadhi. Jambo lingine ni kwamba akiolojia haina mengi ya kutusaidia hapa.

Hatutapata ushahidi kwamba Nebukadreza alikuwa nje shambani. Hatutapata ushahidi kwamba alichanganyikiwa katika mambo tunayoyachimba. Kuna ushahidi mdogo kwamba karibu na mwisho wa maisha ya Nebukadreza, huenda alikuwa na aina fulani ya ugonjwa wa akili.

Kuna baadhi ya maandishi yaliyogawanyika ambayo yanaonyesha kwamba hilo linaweza kuwa kweli, lakini hatuwezi kufanya hitimisho lolote thabiti kulingana na hilo tu. Tunacho pekee ni maandishi ya Danieli yanayotuambia hivyo. Baadhi ya wasomi wanafikiri kwamba kile kinachoelezwa kuwa kinamtokea Nebukadneza kwa kweli ni kama kimetekwa nyara kutoka kwa kitu kilichomtokea mfalme tofauti, Nabonido.

Tutazungumzia Nabonido tutakapofika kwenye Danieli 5. Lakini Nabonido anakuja wakati fulani baada ya Nebukadreza, na kuna ushahidi dhahiri kwamba Nabonido alikuwa na kitu ambacho hakikuwa sawa kiakili kwake. Alikuwa mfalme, lakini alitoweka kutoka kiti cha enzi kwa muda. Inaonekana hakuweza kutawala, na mwanawe alilazimika kutawala badala yake.

Kisha, katika hati zilizopatikana, hati zilizogawanyika zilizopatikana kwenye Bahari ya Chumvi, na hati za Qumran, kuna kitu kinachoitwa kile kilichoitwa Sala ya Nabonido. Uandishi huu ni sala ambapo Nabonido, mfalme, anazungumzia mateso haya ambayo alifanywa kama mnyama. Alimtaka mganga, mganga Myahudi, ampe tafsiri ya ndoto aliyoota, n.k.

Kuna kufanana kwingi kati ya Sala ya Nabonidus, hati kutoka Quran, na hadithi hii katika Danieli, lakini pia kuna tofauti kubwa. Kwa hivyo, John Collins, ambaye kwa kweli ni msomi mkosoaji sana, na mtu anaweza kudhani angesema Nabonidus kiotomatiki. Hii ni hadithi ya Nabonidus iliyotekwa nyara kwa ajili ya Nebukadreza.

Kwa kweli anasema kwamba baadhi ya marekebisho ya Sala ya Nabonidus kutoka Qumran yanaongeza uhusiano kati ya sala hiyo na Kitabu cha Danieli kwa kujaza mapengo kwenye hati ya kukunjwa kwa msingi wa Danieli. Kwa hivyo, tunapopata hati hizi, vipande hivi, havijakamilika. Kuna mapengo.

Na kwa hivyo, wasomi wanapaswa kutumia muktadha kadri wawezavyo kujaza mapengo. Na unaposoma tafsiri hizo, vitu vya aina hiyo kwa kawaida huwekwa kwenye mabano. Unajua kwamba wasomi wamejaribu kujaza maneno au sehemu zilizovunjika.

Na kwa hivyo, Collins anapendekeza kwamba, ndio, kuna uhusiano mwingi kati ya masimulizi haya mawili, Danieli 4 na Nabonido, lakini baadhi ya ujazaji wa mapengo umefanywa kwa msingi wa Danieli 4 badala ya muktadha tu. Kwa hivyo, sio jambo lisilo na kifani... Tunachojua ni kwamba ni hadithi zinazofanana, na asili halisi ya uhusiano kati ya hadithi hizi mbili, hatujui kweli. Msimulizi amejumuisha hadithi hii katika Danieli kwa sababu tunatakiwa kumuona mfalme huyu wa kibinadamu mwenye kiburi akinyenyekezwa na Mungu na kujibu ipasavyo.

Sikiliza jinsi Nebukadneza anavyojibu baada ya hili kutokea. Na hapa tunarudi kwenye nafsi ya kwanza, sehemu hii ya mwisho. Hii ni mistari ya 34 hadi 37.

Mwishoni mwa siku hizo, mimi, Nebukadneza, niliinua macho yangu kuelekea mbinguni, na akili zangu zikanirudia. Nilimtukuza Aliye Juu Zaidi, nikamsifu na kumheshimu, Yeye aishiye milele; kwa maana mamlaka yake ni mamlaka ya milele, ufalme wake hudumu kizazi baada ya kizazi.

Wakazi wote wa dunia wamehesabiwa kuwa si kitu. Yeye hufanya kama apendavyo miongoni mwa jeshi la mbinguni na miongoni mwa wakazi wa dunia, wala hakuna awezaye kumzuia au kumwambia, Umefanya nini? Wakati huo huo, akili zangu zilinirudia, na kwa ajili ya utukufu wa ufalme wangu, enzi na fahari yangu vilinirudia. Washauri wangu na mabwana zangu walinitafuta, nami nikaimarishwa katika ufalme wangu, na ukuu zaidi uliongezwa kwangu.

Sasa mimi, Nebukadreza, namsifu, namtukuza, na kumheshimu Mfalme wa mbinguni, kwa maana kazi zake zote ni za haki, na njia zake ni za haki, naye aweza kuwanyenyekeza wale waendao kwa kiburi. Hili ndilo neno la mwisho kutoka kwa Nebukadreza. Baada ya sura hii, ameenda.

Sasa, sura ya tano itarejelea tukio hili, lakini ametoweka muda mrefu. Kwa hivyo, Nebukadreza amekuwa, mbali na Mungu, ningesema labda mhusika mkuu katika sehemu ya kwanza ya kitabu cha Danieli. Yeye ndiye ambaye, vema, angesema alimshinda Mungu wa Israeli.

Alileta vyombo hivyo vya hekalu. Alizingira Yerusalemu. Ikaanguka chini yake.

Yeye ndiye aliyeota ndoto ya sanamu. Yeye ndiye kichwa cha dhahabu. Yeye ndiye aliyempa changamoto Mungu yeyote ambaye angeweza kuwaokoa watumishi wake kutoka mkononi mwake, na ndiye aliyeota ndoto hii.

Yeye ndiye mhusika mkuu, na kwa kweli katika kitabu cha Danieli, ndiye mhusika aliyeendelea zaidi, kwa upande wa fasihi tu. Yeye ndiye anayeonyesha hisia. Hatuoni hilo kwa kweli.

Shadraka, Meshaki, na Abednego wanazungumza mara moja. Hakuna maelezo ya mtazamo wao. Hakuna maelezo ya jibu lao kwa chochote.

Wanatii tu, wanafuata na kufanya kile wanachopaswa kufanya. Katika sura ya pili, Danieli anaonyeshwa kama mtu huyu mwenye hekima anayemtii Mungu, ambaye hutenda kwa busara. Kwa njia fulani, yeye ni mhusika wa kawaida.

Nebukadneza ni mtanashati. Nebukadneza, unahisi kama karibu unamjua mfalme huyu unapofika sura ya nne, na hilo ni jambo la kuvutia sana kuhusu kitabu cha Danieli. Kinamlenga mfalme huyu wa Mataifa.

Nebukadneza, kwa njia nyingi, ndiye mfalme wa Mataifa wa kawaida. Yeye ni kama mfano wa jinsi wafalme wa Mataifa walivyokuwa. Katika Agano la Kale, Nebukadneza.

Yeye ndiye. Yeye ndiye ambaye Yerusalemu inaanguka kwake. Yeye ndiye mfalme mkuu.

Zaidi ya hayo, ameunganishwa na Babeli. Babeli katika Biblia ni sitiari hii, unapofika kwenye Agano Jipya, kwa ajili ya upinzani kwa Mungu, kiburi na upinzani kwa Mungu. Huyu hapa Nebukadneza, mfalme wa Babeli.

Tazama safari ambayo Mungu wa mbinguni amempeleka Nebukadneza katika kitabu cha Danieli. Kwa sura tatu, tumemwona mfalme huyu akikutana na Mungu wa Israeli. Kwanza, alijifunza kwamba Mungu huyu alikuwa na ujuzi zaidi kuliko Mungu yeyote aliyemjua.

Mungu huyu ana nguvu zaidi kuliko Mungu yeyote anayemjua. Katika sura ya nne, Mungu huyu ndiye mwenye ufalme wa milele. Yeye ndiye Mungu anayempa nguvu yule ambaye atampa.

Alinipa baadhi. Nebukadneza, kwa upande mmoja, ni mfano wa mfalme mwovu wa Mataifa. Kwa upande mwingine, amebadilishwa kuwa mfano wa jinsi mfalme wa Mataifa anavyopaswa kuwa katika ufalme wa Mungu.

Mfalme huyu anapaswa kuwa nani? Amepewa mamlaka makubwa. Ndiyo. Ni nani aliyempa? Mungu ndiye aliyempa, anasema.

Baadhi ya watu husikia sifa hii ya mwisho, maneno haya ya mwisho ya Nebukadneza, na wanasema, hajabadilika. Msikilize. Nilianzishwa katika ufalme wangu na ukuu zaidi uliongezwa kwangu, anasema.

Bado anasikika kama ana kiburi, lakini sikiliza anachosema. Mimi, Nebukadneza, namsifu, namtukuza na kumheshimu mfalme wa mbinguni. Matendo yake ni ya haki.

Njia zake ni za haki. Anawanyenyekeza wale wanaotembea kwa kiburi. Huenda anainua mkono wake wakati huu.

Nebukadneza ni mkuu. Ni mfalme mwenye nguvu, lakini hakuna ubaya wowote na hilo. Hiyo ni zawadi yake kutoka kwa Mungu.

Hilo ndilo jukumu lake, ambalo anawajibika kulishughulikia kwa ajili ya ufalme wake. Tatizo lake halikuwa ukuu wake. Tatizo lake lilikuwa kiburi chake na kutoweza kwake kutambua kwamba ukuu wake ulikuwa zawadi kutoka kwa Mungu.

Nebukadneza ni mhusika wa kuvutia sana. Anapofika mwishoni mwa kitabu cha Danieli, baadhi ya watu husema, je, ameongoka? Je, ni mfuasi wa Mungu? Sijui. Hilo si lengo la msimuliaji.

Hoja ya msimuliaji ni kwamba mfalme huyu mwenye nguvu wa Mataifa anatambua na kukubali kwamba yeye ni mfalme tu kwa sababu Mungu amemfanya hivyo. Anatii mfalme mkuu. Hilo ndilo msimuliaji analojali hapa.

Tutakapofika kwenye sura ya tano, Nebukadreza, simulizi hili lote la Nebukadreza na ndoto yake ya mti litarudi. Litatumika kama sehemu ya kulinganisha kwa Belshaza. Kwa hivyo, tutakumbuka hilo tunapoendelea na sura ya tano katika hotuba inayofuata.

Huyu ni Dkt. Wendy Witter na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Danieli. Huu ni kipindi cha 7, Danieli 4, Mfalme Mnyenyekevu na Nguvu ya Mungu Iliyorejeshwa.